

منطق نموداری

www.ketab.ir

هادی زارع

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه : زارع، هادی، ۱۳۶۵ -

عنوان و نام پدیدآور: منطق نموداری / هادی زارع.

مشخصات نشر: قم: نصابیح، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۳۰۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۲-۲۰۰-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیپا موضوع: منطق

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ / ز ۲۸ / BC۵۰

شماره کتابخانه ملی: ۴۲۰۲۰۷۵

رده بندی دهوی: ۱۶۰۰

www.ketab.ir

منطق نموداری

آموزش نموداری منطق تعلیمی

هادی زارع

ناشر: نصایح

تعداد صفحه و ابعاد : ۳۰۴ صفحه | وزیری

نوبت و تاریخ چاپ : سوم | بهار ۱۴۰۲

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

شابک : ۹۶۴-۵۳۲-۲۰۰-۵

قم | بلوار معلم | مجتمع ناشران | طبقه همکف | واحد ۱۰

۰۲۵)۳۱۶۵۶

سامانه پیام کوتاه : ۳۰۰۰۳۳۱۶۶۰

فروشگاه اینترنتی

www.nasayehpub.com

رایانامه

info@nasayehpub.com

■ کلیه حقوق اثر متعلق به ناشر می باشد.

■ هرگونه تکثیر از تمام یا قسمتی از این اثر بصورت حروفچینی یا عکسبرداری، چاپ مجدد، چاپ افست، پلی کپی و انواع دیگر چاپ بدون اجازه کتبی ناشر شرعاً جایز نمی باشد و پیگرد قانونی به همراه خواهد داشت.

فهرست مطالب

درس ۸..... ۳۱	درس ۱..... ۱۱
۱. الفاظ (۵)..... ۳۱	مقدمه (۱)..... ۱۱
تقسیمات الفاظ (۳)..... ۳۱	نیاز به منطق..... ۱۱
مفرد و مرکب..... ۳۱	تعریف علم منطق و مباحث آن..... ۱۱
اقسام مرکب..... ۳۱	تعریف علم منطق..... ۱۲
(۱) تام و ناقص..... ۳۱	مباحث علم منطق..... ۱۲
(۲) خبر و انشاء..... ۳۲	
اقسام مفرد..... ۳۳	
درس ۹..... ۳۴	درس ۲..... ۱۳
کلی (۱)..... ۳۴	مقدمه (۲)..... ۱۳
مفهوم (۱)..... ۳۴	علم (۱)..... ۱۳
مفهوم و مصداق..... ۳۴	تعریف علم یا ادراک..... ۱۴
کلی و جزئی..... ۳۴	تصور و تصدیق..... ۱۴
درس ۱۰..... ۳۶	متعلق تصور و تصدیق..... ۱۵
کلی (۲)..... ۳۶	
مفهوم (۲)..... ۳۶	درس ۳..... ۱۷
متواپی و مشکک..... ۳۶	مقدمه (۳)..... ۱۷
عنوان و معنوی یا دلالت مفهوم بر مصداقش..... ۳۶	علم (۲)..... ۱۷
	علم ضروری و نظری..... ۱۸
درس ۱۱..... ۳۹	توضیح علم ضروری..... ۱۸
کلی (۳)..... ۳۹	تعریف نظر و فکر..... ۱۸
نسبت میان تقیض دو کلی..... ۴۰	
درس ۱۲..... ۴۲	درس ۴..... ۱۹
کلی (۴)..... ۴۲	۱. الفاظ (۱)..... ۱۹
کلیات خمس..... ۴۲	نیاز به مباحث الفاظ..... ۱۹
دو قسم کلی: ذاتی و عرضی..... ۴۲	
کلیات خمس..... ۴۳	درس ۵..... ۲۱
	۱. الفاظ (۲)..... ۲۱
درس ۱۳..... ۴۶	اقسام دلالت..... ۲۱
کلی (۵)..... ۴۶	اقسام دلالت وضعی..... ۲۲
کلیات خمس..... ۴۶	دلالت لفظی..... ۲۲
	اقسام دلالت لفظی..... ۲۳
درس ۱۴..... ۴۹	درس ۶..... ۲۵
کلی (۶)..... ۴۹	۱. الفاظ (۳)..... ۲۵
تقسیمات عرضی..... ۵۰	تقسیمات الفاظ (۱)..... ۲۵
درس ۱۵..... ۵۲	درس ۷..... ۲۸
کلی (۷)..... ۵۲	۱. الفاظ (۴)..... ۲۸
حمل و انواع آن..... ۵۲	تقسیمات الفاظ (۲)..... ۲۸
	اقسام الفاظ متباین..... ۲۸
درس ۱۶..... ۵۶	اقسام تقابل..... ۲۹
کلی (۸) کلی منطقی، طبیعی، عقلی..... ۵۶	

درس ۱۷..... ۵۸	درس ۲۵..... ۸۵
معرف (۱)..... ۵۸	۴. قضایا (۳)..... ۸۵
مطلب ما وای وهل ولم..... ۵۸	تقسیم شرطیه..... ۸۵
فروع مطالب..... ۵۹	سور در قضیه شرطیه..... ۸۶
درس ۱۸..... ۶۰	درس ۲۶..... ۸۸
۳. معرف (۲)..... ۶۰	تقسیمات حملیه (۱)..... ۸۸
۱. حد تام..... ۶۰	۱. ذهنی، خارجی، حقیقی..... ۸۸
۲. حد ناقص..... ۶۱	۲. معدوله و محصله..... ۸۹
۳ و ۴) رسم تام و ناقص..... ۶۲	درس ۲۷..... ۹۱
درس ۱۹..... ۶۴	۴. قضایا (۵)..... ۹۱
۳. معرف (۳)..... ۶۴	تقسیمات حملیه (۲)..... ۹۱
شروط تعریف..... ۶۴	۳. موجهات..... ۹۱
درس ۲۰..... ۶۶	ماده قضیه..... ۹۱
۳. معرف (ملحقات آن) (۴)..... ۶۶	امکان عام..... ۹۲
تقسیم (۱)..... ۶۶	درس ۲۸..... ۹۴
تعریف تقسیم..... ۶۶	۴. قضایا (۶)..... ۹۴
فایده تقسیم..... ۶۶	جهت قضیه و انواع موجهات..... ۹۴
اصول تقسیم..... ۶۷	انواع موجهات..... ۹۵
درس ۲۱..... ۶۹	اقسام بسیطه..... ۹۵
معرف (ملحقات آن) (۵)..... ۶۹	اقسام مرکبه..... ۹۷
تقسیم (۲)..... ۶۹	درس ۲۹..... ۹۹
انواع تقسیم و شیوه های آن..... ۶۹	۴. قضایا (۷)..... ۹۹
۱) تقسیم کل به اجزایش یا تقسیم (طبیعی)..... ۶۹	تقسیمات دیگر شرطیه..... ۹۹
شیوه های تقسیم..... ۷۱	متصله..... ۱۰۰
درس ۲۲..... ۷۳	لزومیه و اتفاقیه..... ۱۰۰
۳. معرف (ملحقات آن) (۶)..... ۷۳	اقسام منفصله..... ۱۰۰
تقسیم (۳)..... ۷۳	درس ۳۰..... ۱۰۳
راه تحلیل عقلی..... ۷۴	احکام قضایا یا نسبت های میان آنها (۱)..... ۱۰۳
روش تقسیم منطقی ثنائی..... ۷۶	تناقض و شروط آن..... ۱۰۳
درس ۲۳..... ۷۷	تناقض..... ۱۰۳
قضایا (۸)..... ۷۷	اختلاف در متناقضین..... ۱۰۵
موجب و سالبه..... ۷۹	اختلاف در کم و کیف..... ۱۰۵
درس ۲۴..... ۸۱	اختلاف در جهت..... ۱۰۶
۴. قضایا (۲)..... ۸۱	درس ۳۱..... ۱۰۷
اقسام قضیه به لحاظ موضوع..... ۸۱	۴. قضایا (۹)..... ۱۰۷
سور قضیه..... ۸۳	احکام قضایا یا نسبت های میان آن ها (۲)..... ۱۰۷
	از ملحقات بحث تناقض..... ۱۰۷
	تداخل، تضاد و داخلان تحت تضاد..... ۱۰۷

۱۳۸..... درس ۳۹	۱۱۰..... درس ۳۲
۱۳۸..... ۵. استدلال (۳)	۱۱۰..... ۴. قضایا (۱۰)
۱۳۸..... اقترانی حملی	۱۱۰..... احکام قضایا یا نسبت های بین آن ها (۳)
۱۳۸..... حدود اقترانی حملی	۱۱۰..... عکس ها
۱۳۹..... قواعد عمومی قیاس اقترانی	۱۱۲..... عکس سالبه کلیه، سالبه کلیه است
۱۴۲..... درس ۴۰	۱۱۴..... درس ۳۳
۱۴۲..... ۵. استدلال (۴)	۱۱۴..... ۴. قضایا (۱۱)
۱۴۲..... قیاس (۴)	۱۱۴..... احکام قضایا یا نسبت های میان آن ها (۴)
۱۴۷..... درس ۴۱	۱۱۴..... عکس نقیض (۱)
۱۴۷..... ۵. استدلال (۵)	۱۱۸..... درس ۳۴
۱۴۷..... قیاس (۵)	۱۱۸..... ۴. قضایا (۱۲)
۱۵۰..... درس ۴۲	۱۱۸..... احکام قضایا یا نسبت های میان آن ها (۵)
۱۵۰..... ۵. استدلال (۶)	۱۲۱..... موجهه جزئیه عکس نقیض ندارد
۱۵۰..... قیاس (۶)	۱۲۳..... درس ۳۵
۱۵۳..... درس ۴۳	۱۲۳..... ۴. قضایا (۱۳)
۱۵۳..... استدلال (۷)	۱۲۳..... احکام قضایا یا نسبت های میان آن ها (۵)
۱۵۳..... قیاس (۷)	۱۲۳..... ملحقات عکس ها
۱۵۹..... درس ۴۴	۱۲۳..... نقض
۱۵۹..... ۵. استدلال (۸)	۱۲۳..... قاعده نقض محمول
۱۵۹..... قیاس (۸)	۱۲۳..... دو تنبیه
۱۵۹..... تنبیهات	۱۲۸..... درس ۳۶
۱۵۹..... دلیل افتراض	۱۲۸..... ۴. قضایا (۱۴)
۱۶۰..... اقامه برهان با دلیل افتراض	۱۲۸..... احکام قضایا یا نسبت های میان آن ها (۶)
۱۶۱..... ۳) رد (بازگردانی)	۱۲۸..... قاعده نقض تام و نقض موضوع
۱۶۲..... درس ۴۵	۱۳۰..... موجهه جزئیه
۱۶۲..... ۵. استدلال (۹)	۱۳۱..... سالبه جزئیه
۱۶۲..... قیاس (۹)	۱۳۲..... درس ۳۷
۱۶۶..... درس ۴۶	۱۳۲..... ۵. استدلال (۱)
۱۶۶..... ۵. استدلال (۱۰)	۱۳۲..... قیاس (۱)
۱۶۶..... قیاس (۱۰)	۱۳۲..... حجت
۱۶۶..... اقترانی شرطی	۱۳۲..... راه های استدلال یا اقسام حجت
۱۶۶..... دو قسم اقترانی شرطی	۱۳۳..... قیاس
۱۶۸..... درس ۴۷	۱۳۴..... اصطلاحات عمومی در قیاس
۱۶۸..... ۵. استدلال (۱۱)	۱۳۶..... درس ۳۸
۱۶۸..... قیاس (۱۱)	۱۳۶..... ۵. استدلال (۲)
۱۶۸..... ۱) قیاس مرکب از دو متصله	۱۳۶..... قیاس (۲)
۱۶۸..... ۲) قیاس مرکب از دو منفصله:	۱۳۶..... اقسام قیاس به حسب ماده و هیئت آن
	۱۳۷..... اقترانی حملی و شرطی

تبدیل منفصله موجه به متصله ۱۶۹	درس ۴۸ ۱۷۱
۱۶۹..... اقسام استقرار	۵. استدلال (۱۲) ۱۷۱
۱۹۲..... شبهه پیچیده	قیاس (۱۲) ۱۷۱
۱۹۲..... حل شبهه	تبدیل منفصله سالبه به متصله ۱۷۱
درس ۵۴ ۱۹۴	تبدیل متصله به منفصله ۱۷۱
۵. استدلال (۱۸) ۱۹۴	تشکیل قیاس از دو منفصله و شروط آن ۱۷۲
تمثیل ۱۹۴	راه به دست آوردن نتیجه ۱۷۳
ارکان تمثیل ۱۹۴	
ارزش علمی تمثیل ۱۹۵	درس ۴۹ ۱۷۵
	۵. استدلال (۱۳) ۱۷۵
درس ۵۵ ۱۹۶	قیاس (۱۳) ۱۷۵
صناعات خمس (۱) ۱۹۶	۳) قیاس مرکب از متصله و منفصله ۱۷۵
مبادی قیاس ها (۱) ۱۹۶	۴) قیاس مرکب از حملیه و متصله ۱۷۶
۱. یقینیات ۱۹۶	۵) قیاس مرکب از حملیه و متصله ۱۷۷
مقدمه ۱۹۶	
مبادی قیاس ها ۱۹۶	درس ۵۰ ۱۷۹
۱) یقینیات ۱۹۷	۵. استدلال (۱۴) ۱۷۹
۲) مشاهدات یا محسوسات ۱۹۸	قیاس (۱۴) ۱۷۹
۳) تجربیات یا مجربات ۱۹۸	قیاس استثنایی ۱۷۹
۴) متواترات ۱۹۹	تقسیم قیاس استثنایی ۱۷۹
۵) حدسیات ۲۰۰	شروط قیاس استثنایی ۱۸۰
۶) قطریات ۲۰۱	حکم اتصالی ۱۸۰
	حکم انفصالی ۱۸۱
درس ۵۶ ۲۰۲	درس ۵۱ ۱۸۳
صناعات خمس (۲) ۲۰۲	۵. استدلال (۱۵) ۱۸۳
مبادی قیاس ها (۲) ۲۰۲	قیاس (۱۵) ۱۸۳
۲. مظنونات ۲۰۲	لواحق قیاس ۱۸۳
۳) مشهورات یا ذایعات ۲۰۲	قیاس مضمیر یا ضمیر ۱۸۳
اقسام مشهورات ۲۰۴	بدست آوردن مقدمات به روش تحلیل ۱۸۴
مشهورات طبق اسباب شهرت آنها ۲۰۴	
درس ۵۷ ۲۰۶	درس ۵۲ ۱۸۷
۶. صناعات خمس (۳) ۲۰۶	استدلال (۱۶) ۱۸۷
مبادی قیاس ها (۳) ۲۰۶	قیاس (۱۶) ۱۸۷
۴. وهمیات ۲۰۶	قیاس های مرکب ۱۸۷
	اقسام قیاس مرکب ۱۸۸
درس ۵۸ ۲۰۹	قیاس خلف ۱۸۸
۶. صناعات خمس (۴) ۲۰۹	تفصیل برهان ۱۸۹
اقسام قیاس از جهت ماده ۲۰۹	قیاس مساوات ۱۹۰
توضیح مطلب ۲۰۹	
فایده اجمالی صناعات پنجگانه ۲۱۰	درس ۵۳ ۱۹۱
	۵. استدلال (۱۷) ۱۹۱
درس ۵۹ ۲۱۲	استقراء ۱۹۱
صناعت خمس (۵) ۲۱۲	
حقیقت برهان ۲۱۲	

www.ketab.ir

۲۳۷ صناعت جدل (۴)	۲۱۳ برهان قیاس
۲۳۷ قواعد و اصول (۴)	۲۱۳ برهان لقی و اثنی
۲۳۷ ادوات این صناعت	۲۱۴ اقسام برهان اثنی
۲۳۷ ادوات چهارگانه جدل	
۲۴۱ درس ۶۷	۲۱۶ درس ۶۰
۲۴۱ صناعات خمس (۱۳)	۲۱۶ صناعات خمس (۶)
۲۴۱ صناعات جدل (۵)	۲۱۶ روش اساسی فکر برای بدست آوردن برهان
۲۴۱ مواضع (۱)	۲۱۸ درس ۶۱
۲۴۱ معنای موضع	۲۱۸ صناعات خمس
۲۴۲ فائده موضع و سز نامگذاری آن	۲۱۸ برهان لقی مطلق و غیر مطلق
۲۴۳ اقسام مواضع	۲۱۹ معنی علت در برهان لقی
۲۴۵ درس ۶۸	۲۲۳ درس ۶۲
۲۴۵ صناعات خمس (۱۴)	۲۲۳ صناعات خمس (۸)
۲۴۵ صناعت جدل (۶)	۲۲۳ شرایط مقدمات برهان
۲۴۵ مواضع	۲۲۴ معنای ذاتی در باب برهان
۲۴۶ بیان برخی از اصناف هفتگانه مواضع	۲۲۶ معنای اولی
۲۴۶ (۱) مواضع اثبات و ابطال:	۲۲۷ درس ۶۳
۲۴۶ موضع اولی و اثر	۲۲۷ صناعات خمس (۹)
۲۴۸ درس ۶۹	۲۲۷ صناعات جدل (۱)
۲۴۸ صناعات خمس (۱۵)	۲۲۷ قواعد و اصول (۱)
۲۴۸ صناعت جدل (۶)	۲۲۷ اصطلاحات این صناعت
۲۴۸ وصایا (۱)	۲۲۸ دلیل نیاز به جدل
۲۴۸ آموزش هایی برای سائل	۲۲۹ مقایسه بین جدل و برهان
۲۵۱ درس ۷۰	۲۳۰ درس ۶۴
۲۵۱ صناعات خمس	۲۳۰ صناعات خمس (۱۰)
۲۵۱ صناعت جدل (۷)	۲۳۰ صناعت جدل (۲)
۲۵۱ وصایا (۲)	۲۳۰ قواعد و اصول (۲)
۲۵۱ آموزش هایی برای مجیب	۲۳۰ تعریف جدل
	۲۳۰ فوائد جدل
۲۵۴ درس ۷۱	۲۳۳ درس ۶۵
۲۵۴ صناعات خمس (۱۷)	۲۳۳ صناعات خمس (۱)
۲۵۴ صناعت خطابه	۲۳۳ صناعت جدل (۳)
۲۵۴ اصول و قواعد (۱)	۲۳۳ قواعد و اصول (۳)
۲۵۴ ۱. دلیل نیاز ما به خطابه	۲۳۳ مبادی جدل
۲۵۴ ۲. وظایف خطابه و فایده های آن	۲۳۴ مقدمات جدل
۲۵۵ ۳. تعریف این صناعت و بیان معنای خطابه	۲۳۵ مسائل جدل
۲۵۵ ۴. اجزاء خطابه	۲۳۶ مطالب جدل
۲۵۶ ۵. عمود	
۲۵۶ ۶. استدراجات به حسب گوینده	۲۳۷ درس ۶۶
۲۵۷ ۷. استدراجات به حسب سخن	۲۳۷ صناعات خمس (۱۲)
۲۵۷ ۸. استدراجات به حسب شنونده	

۲۸۳.....	درس ۷۷.....	۲۵۸.....	۹. شهادت قولی.....
۲۸۳.....	۶. صناعات خمس (۲۳).....	۲۵۸.....	۱۰. شهادت حالی.....
۲۸۳.....	صناعت مغالطه (۱).....	۲۵۸.....	۱۱. شهادت به حسب گوینده.....
۲۸۳.....	مقدمات.....	۲۶۰.....	درس ۷۲.....
۲۸۳.....	۱. معنای مغالطه و امور تحقق کننده آن.....	۲۶۰.....	۶. صناعات خمس (۱۸).....
۲۸۴.....	اهداف مغالطه.....	۲۶۰.....	صناعت خطابه (۲).....
۲۸۵.....	فایده این صناعت.....	۲۶۰.....	اصول و قواعد (۲).....
۲۸۵.....	موضوع این صناعت و مواد آن.....	۲۶۰.....	۱۱. فرق بین خطابه و جدل.....
۲۸۶.....	اجزاء این صناعت.....	۲۶۱.....	۱۲. ارکان خطابه.....
۲۸۷.....	درس ۷۸.....	۲۶۱.....	۱۳. اقسام خطابه.....
۲۸۷.....	۶. صناعات خمس (۲۴).....	۲۶۴.....	۱۵. ضمیر.....
۲۸۷.....	صناعت مغالطه (۲).....	۲۶۴.....	۱۶. تمثیل.....
۲۸۷.....	اجزاء ذاتی صناعت (۱).....	۲۶۶.....	درس ۷۳.....
۲۸۷.....	مقدمه.....	۲۶۶.....	۶. صناعات خمس (۱۹).....
۲۸۸.....	۱. مغالطه های لفظی.....	۲۶۶.....	صناعت خطابه (۳).....
۲۸۹.....	انواع مغالطه های لفظی.....	۲۶۶.....	انواع مربوط به منافرات.....
۲۹۳.....	درس ۷۹.....	۲۶۷.....	انواع مربوط به مشاجرات.....
۲۹۳.....	۶. صناعات خمس (۲۵).....	۲۶۸.....	انواع مربوط به مشاورات.....
۲۹۳.....	صناعت مغالطه (۳).....	۲۶۹.....	قسم دوم) انواع مربوط به امور جزئی.....
۲۹۳.....	اجزاء ذاتی صناعت (۲).....	۲۷۱.....	درس ۷۴.....
۲۹۳.....	۱. مغالطه های معنوی.....	۲۷۱.....	۶. صناعات خمس (۲۰).....
۲۹۵.....	تفصیل مغالطه های معنوی.....	۲۷۱.....	صناعت خطابه (۴).....
۲۹۵.....	۱. ابهام انعکاس.....	۲۷۱.....	۱. حالت الفاظ.....
۲۹۵.....	۲. قرار دادن امر غرضی به جای امر ذاتی.....	۲۷۳.....	نظم و ترتیب سخنان خطابی.....
۲۹۵.....	موارد این مغالطه.....	۲۷۴.....	اخذ به وجوه.....
۲۹۶.....	۳. سوء اعتبار حمل.....	۲۷۶.....	درس ۷۵.....
۲۹۷.....	۴. جمع چند مسئله در یک مسئله.....	۲۷۶.....	۶. صناعات خمس (۲۱).....
۲۹۸.....	۵. سوء تألیف.....	۲۷۶.....	صناعت شعر (۱).....
۲۹۹.....	۶. مصادره به مطلوب.....	۲۷۶.....	مقدمه.....
۳۰۰.....	۷. قرار دادن غیر علت به جای علت.....	۲۷۷.....	فایده شعر.....
۳۰۲.....	درس ۸۰.....	۲۷۷.....	علت تأثیر شعر در نفوس.....
۳۰۲.....	۶. صناعات خمس (۲۶).....	۲۷۸.....	با چه چیزی شعر، شعر می شود.....
۳۰۲.....	صناعت مغالطه (۴).....	۲۷۹.....	درس ۷۶.....
۳۰۲.....	اجزاء عرضی صناعت.....	۲۷۹.....	۶. صناعات خمس (۲۲).....
		۲۷۹.....	صناعت شعر (۲).....
		۲۷۹.....	دروغ ترین شعر، شیرین ترین شعراست.....
		۲۸۰.....	قضایای مخیلات و تأثیر آنها.....
		۲۸۰.....	آیا مخیلات دارای قاعده ای هستند؟.....
		۲۸۱.....	ملکه شعر از کجا به وجود می آید؟.....
		۲۸۱.....	رابطه شعر با عقل باطن (ضمیر ناخودآگاه).....